Screening av resistenta bakterier

Innehåll

Screening av resistenta bakterier 1
Innehåll 1
Syfte och omfattning 2
MRG (multiresistenta gramnegativa bakterier), inklusive ESBL 2
MRSA (methicillinresistenta stafylokocker) 3
VRE (vancomycinresistenta enterokocker) 3
Screening enligt medicinsk bedömning 3
Information om provtagning för multiresistenta bakterier (MRB) 4
Beställning 4
Remiss Cosmic 4
Pappersremiss Mikrobiologi 1 Akademiska Laboratoriet. 4
Provtagning 4
MRG - Provtagning 4
MRSA - Provtagning 5
VRE - Provtagning 5
Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden 5
Stöd för frågeformulär och information om avskrivet och tidigare bärarskap av resistenta bakterier. 6
Referenser 6
Dokumenthistorik 7
Information och frågeformulär till dig som söker vård i Uppsala län 8
Fråga 1. 8
Fråga 2. 8
Fråga 3. 8
Fråga 4. 9
Fråga 5. 9
Kontaktuppgifter 9

Syfte och omfattning

Vårdtagare som ska vårdas inneliggande på sjukhus, flytta till ett vårdboende[1] eller genomgå sjukvårdande behandling[2] ska screenas enligt nedan.

Vårdtagare, med riskfaktorer för smittspridning av MRSA, som ska genomgå sjukvårdande behandling[2] på vårdcentraler screenas enbart för **MRSA** enligt nedan. Med riskfaktorer avses sår, hud- och mjukdelsinfektion, vätskande eksem eller andra hudskador.

Se även rubrik om Screening enligt medicinsk bedömning.

Angående personal, se rubrik Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden.

Bilaga: Information och frågeformulär till dig som söker vård i Uppsala län.

Vårdtagare som provtagits för multiresistenta bakterier (MRB) enligt denna rutin hanteras som bärare fram tills att provsvar visat att bärarskap inte föreligger.

MRG (multiresistenta gramnegativa bakterier), inklusive ESBL

Screening ska utföras på:

- Vårdtagare som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende[1] eller fått sjukvårdande[2] behandling i öppenvård utanför Norden.
- Vårdtagare med anhörig eller annan person i hushållet som sedan tidigare är känd bärare av tarmbakterier som bildar ESBL-CARBA.
- Vårdtagare som vistats minst två månader sammanhängande tid i högendemiskt område[3] och anlänt till Sverige det senaste året.

Provtagning för MRG görs även på kända bärare, eftersom flera olika resistenta bakterier kan upptäckas i provtagningen.

[1] Med vårdboende avses särskilt boende för äldre, inklusive korttidsvård och växelvård för äldre. Screeningen gäller också för LSS-boenden i form av gruppbostad och för avancerad hemsjukvård.

[2] Med sjukvårdande behandling avses t ex såromläggning, suturering av sår, insättande av perifer venkateter eller urinkateter. Sjukvårdande behandling innefattar även, gynekologisk undersökning, gastroskopi, dialys, rektoskopi eller annan behandling som inneburit exponering av tarmbakterier.

[3] Till högendemiskt område räknas Afrika, Asien, Central- och Sydamerika, Mellanöstern.

MRSA (methicillinresistenta stafylokocker)

Screening ska utföras på:

- Vårdtagare som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende[4] eller fått sjukvårdande behandling[5] i öppenvård utanför Norden.
- Vårdtagare med anhörig eller annan person i sin omgivning som sedan tidigare är känd bärare av MRSA.
- Vårdtagare som vistats minst två månader sammanhängande tid i högendemiskt område[6] och anlänt till Sverige det senaste året.

Provtagning för MRSA görs inte på kända bärare.

VRE (vancomycinresistenta enterokocker)

Screening ska utföras på:

- Vårdtagare som inom det senaste halvåret varit inlagd på sjukhus eller bott på vårdboende[4] eller fått sjukvårdande behandling[5] utanför Norden.

Provtagning för VRE inte på kända bärare.

Screening enligt medicinsk bedömning

Ansvarig läkare kan besluta om screening för MRB i ytterligare situationer än de som anges ovan. Beslutet grundar sig i en medicinsk bedömning av risk för bärarskap och värdet i att känna till ett bärarskap inför den vård som ska bedrivas.

Screening för MRSA kan vara motiverat för nedanstående vårdtagare:

- Vårdtagare med sår eller abscesser som uppstått under resa till högendemiskt område.[6]
- Vårdtagare som arbetat i djurbesättningar med förekomst av MRSA.

[4] Med vårdboende avses särskilt boende för äldre, inklusive korttidsvård och växelvård för äldre. Screeningen gäller också för LSS-boenden i form av gruppbostad och för avancerad hemsjukvård.

[5] Med sjukvårdande behandling avses t ex såromläggning, suturering av sår, insättande av perifer venkateter eller urinkateter. Sjukvårdande behandling innefattar även, gynekologisk undersökning, gastroskopi, dialys, rektoskopi eller annan behandling som inneburit exponering av tarmbakterier.

[6] Till högendemiskt område räknas Afrika, Asien, Central- och Sydamerika, Mellanöstern.

Information om provtagning för multiresistenta bakterier (MRB)

Om vårdtagaren har svarat ja på någon av frågorna i formuläret på sid 6 ska vårdtagaren kontakta aktuell vårdgivare för bedömning gällande screening.

Beställning

Remiss Cosmic

Remiss för beställning av prover finns i COSMIC remisser och svar, mikrobiologi under Grupper/Paket Screening MRB**.**

Pappersremiss Mikrobiologi 1 Akademiska Laboratoriet.

En remiss räcker. Ange på rör och remiss varifrån provet är taget.

- Kryssa i respektive rutor för **provmaterial**.
- Kryssa i **Utlandsvistelse** och ange land.
- Om provet tas på grund av. vård i svenskt område som tillfälligt ska screenas:
  - I rutan för **Kliniska upplysningar** ange: Screening på grund av vård i [län]**.**
- Kryssa i de rutor som är aktuella under **Multiresistenta bakterier**.
- Ange svarsmottagaren, det vill säga avdelning eller mottagning där vårdtagaren ska vårdas.

Provtagning

För provtagningsanvisningar hänvisar vi till Akademiska laboratoriets provtagningsanvisningar (akademiska.se). Sök på analys och följ instruktioner.

MRG - Provtagning

Odling tas från:

- Feces – obligatoriskt, pinnprov med synlig feces på pinnen.
- Svalg (tonsillområdet) eller trakealsekret- obligatoriskt.
- Urin från uretrakateter eller suprapubisk kateter.
- Övrigt material som sår, insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage.
- Max 3 **övriga material.** Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

MRSA - Provtagning

Odling tas från:

- Näsa, från näsöppningen, gränsområde hud-slemhinna, är obligatoriskt.
- Svalg (tonsillområdet) eller trakealsekret- obligatoriskt.
- Perineum (området mellan anus och vagina eller pung), är obligatoriskt.
- Sår, inklusive eksem, odla upp till 3 sår.
- Övrigt material som insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage, trakeostomi. Max 3 **övriga material**. Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

VRE - Provtagning

Odling tas från:

- Feces, pinnprov med synlig feces på pinnen, är obligatoriskt.
- Urin från uretrakateter eller suprapubisk kateter.
- Övrigt material som sår, insticksställe centrala infarter med infektionstecken, stomier, dränage.
- Max 3 **övriga material**. Välj ny remiss för varje nytt övrigt material.

Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden

Personal och studenter som under senaste halvåret deltagit i vård och behandling av vårdtagare utanför Norden och som skall arbeta eller praktisera med direkt vårdtagarkontakt i Uppsala län ska provtas enligt **MRSA-provtagning.** Detta gäller även för personal och studenter som vårdats eller fått sjukvårdande behandling utanför Norden. Infektionsmottagningen vid Akademiska sjukhuset utför undersökning och provtagning efter tidsbeställning. Den som omväxlande arbetar med sjukvård inom och utanför Norden ska provtas en gång per halvår.

Verksamhetschef på den vårdenhet där personal är anställd ansvarar för att provtagning utförs.

Provtagningen debiteras den vårdenhet där personal är anställd. Provtagning av studenter bekostas av programkommittén.

Personal och studenter som har sår eller hudsjukdom ska vara avstängd från direkt vårdarbete tills odlingssvar kommit.

När flera behöver provtas samtidigt bör det ske måndag till torsdag och i samråd med Klinisk Mikrobiologi för att säkerställa att det finns tillräckliga resurser att omhänderta och analysera proverna. Kontakta Mikrobiologen på telefon: 0720-052411, 018-6175237. Om ingen svarar, ring 018-6113916 och be att bli kopplad till bakteriologiavdelningen.

Stöd för frågeformulär och information om avskrivet och tidigare bärarskap av resistenta bakterier.

Om vårdtagare svarar ja på fråga 1, 2, 4 eller 5 rekommenderas screening enligt ovanstående instruktion.

Om vårdtagare svarar ja på fråga 3 rekommenderas följande:

MRSA

Vid avskriven MRSA

Normalt sett innebär ett avskrivet bärarskap av MRSA inga åtgärder vid inneliggande vård eller sjukvårdande behandling. Om individuella riskfaktorer tillkommit, såsom pågående hudinfektion, svårläkta eller vätskande sår eller eksem, kan screening för MRSA vara aktuellt. Kontakta vid behov Vårdhygien för råd.

Rutiner för avskrivning av MRSA-bärarskap anges i MRSA – PM för nybesök, (Region Uppsala.se) (pdf). Samt smittskyddsläkarföreningens smittskyddsblad för MRSA (pdf).

ESBL och VRE

Bärarskapet kan bli långvarigt och det finns ingen accepterad rutin för att med säkerhet avgöra när en person inte längre är bärare. Bärarskap av ESBL och VRE avskrivs inte i Uppsala län.

Tidigare ESBL eller VRE: Om vårdtagaren någon gång är positivt odlad ska journal smittmärkas och vårdtagaren behandlas som bärare.

Referenser

Screening för antibiotikaresistenta bakterier, Folkhalsomyndigheten.se.

Dokumenthistorik

Författare:

Birgitta Lytsy,vårdhygien. Dokumentet överflyttat från kvalitetshandboken 2016.

Datum:

2018-03-19, 2019-01-08, 2020-01-29.

2022-05-12 Oskar Sjögren. SSK Tagit bort info om provtagningsmaterial osv och i stället hänvisat till provtagningsanvisningar KMB.

2023-02-14 Jakob Morén och Oskar Sjögren. Lagt till screening utifrån vistelse i högendemiskt område samt screening om annan person i hushåll är bärare av ESBL CARBA-producerande bakterier enligt underlag från Folkhälsomyndigheten. Ny rubrik **Screening enligt medicinsk bedömning**.

2023-06-26 Emma Leijonqvist. Tillgänglighetsanpassat dokument.

2023-10-13 Oskar Sjögren. Justerat innehåll och lagt till länkar under rubriken MRSA, anpassning till nuvarande smittskyddsblad.

2024-01-12 Fredrik Idving. Lagt till information under rubrik Personal som arbetat i vård eller vårdats utanför Norden, angående kontakt med Klinisk Mikrobiologi i samband med att flera personal provtas samtidigt.

2024-03-14 Oskar Sjögren. Lagt till och inkluderat punkt 5 under rubriken Stöd för frågeformulär…. på sidan 6.

2024-03-28 Oskar Sjögren. Ordet patient ersatt med vårdtagare.

Information och frågeformulär till dig som söker vård i Uppsala län

För att omhändertagandet av dig ska bli så bra som möjligt och för att förhindra smittspridning av multiresistenta bakterier (VRE[1], MRSA[2] och MRG[3]) ber vi dig svara på några frågor.

1. VRE= vancomycinresistenta enterokocker.

2. MRSA= methicillinresistenta Staphyloccus aureus.

3. MRG= multiresistenta gramnegativa bakterier, till exempel ESBL-bildande tarmbakterier.

Fråga 1.

Har du det senaste halvåret legat på sjukhus eller bott på vårdboende utanför Norden?

☐ Ja. ☐ Nej.

Fråga 2.

Har du det senaste halvåret fått någon behandling[4] på sjukvårdsmottagning utanför Norden?

☐ Ja. ☐ Nej.

Fråga 3.

Har du tidigare varit bärare av eller varit infekterad av VRE, MRSA eller MRG, till exempel ESBL (Extended Spectrum Beta-Lactamase)?

☐ Ja[5]. ☐ Nej.

4. Med behandling menas bland annat såromläggning, sydd sårskada, stygn borttagna, nål insatt för att få medicindropp, urinkateter, gynekologisk undersökning, tarmundersökning, dialys.

5. För vårdpersonal: Instruktioner för hantering av tidigare bärarskap, se dokumentet screening av resistenta bakterier.

Fråga 4.

Har du någon anhörig eller annan person i ditt hushåll som sedan tidigare är känd bärare av MRSA eller av ESBL CARBA-producerande bakterier?

☐ Ja. ☐ Nej.

Fråga 5.

Har du det senaste året vistats sammanhängande under minst två månader i något av följande områden: Afrika, Asien, Central- och Sydamerika, Mellanöstern?

☐ Ja. ☐ Nej.

Om du svarat ja på någon av ovanstående frågor **ber vi dig snarast kontakta.**

☐ Se kallelse ☐Tel. ……

Om du svarat nej på alla frågor tar du med dig detta dokument underskrivet till besöket på sjukhuset eller vårdboendet.

Kontaktuppgifter

Datum	
Personnummer	
För- och efternamn	
Telefonnummer	